

592

188066

Λ Ο Γ Ο Σ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΝΑΩ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

ΕΠΙ

ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ

ΥΠΟ

Ν. Ρ. ΚΟΤΣΑΚΗ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΤΩΝ ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

1885.

Κατὰ τὴν χθὲς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σωτῆρος γινομένην δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἐνῶ ὁ ἀξιότιμος κ. Κωτσάκης, πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν, ἐξεφώνει πατριωτικώτατον ὄντως καὶ πλούσιον ἐν φιλελευθέροις ἀρχαῖς τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ὁ ἡμέτερος ἀρχιερεὺς, ἐν περικοπῇ τινι τοῦ λόγου ἐν ἧ ἀνέφερε τὴν ἐλληνικὴν ἐπανάστασιν ὡς « πρωτό-»
»τοκον θυγατέρα τῆς γαλλικῆς ἐπανάστασεως» ἀποτόμως καὶ διὰ τοῦ βαναυσοτέρου τρόπου διέκοψεν αὐτὸν, ἀντιποιούμενος ἱεραρχικὴν ἐξουσίαν παρωχημένων, εὐτυχῶς, ἐποχῶν.

Ἡ διαγωγή τοῦ ἀρχιερέως ὑπὸ τοῦ νοήμονος κοινοῦ ἀπεδοκιμάσθη, πλείστοι δὲ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παρηκολούθησαν τὸν πάραυτα ἀξιοπρεπέστατον ἀποχωρήσαντα ἀπὸ τοῦ ναοῦ κ. Κωτσάκην μέχρι τοῦ ξενοδοχείου ἐν ᾧ κατοικεῖ, πρὸς ἱκανοποίησιν δὲ τοῦ ἰδίου κ. Κωτσάκη καὶ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας ἣτις καιρῶς προσεβλήθη ἐκ τῆς ἀκατανομάστου συμπεριφορᾶς τοῦ ἀρχιερέως, ἀπήτησαν παρὰ τοῦ κ. Κωτσάκη νὰ παραδώσῃ ἀμέσως αὐτοῖς τὸν λόγον πρὸς ἐκτύπωσιν αὐτοῦ, ἰδίαις δαπάναις, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Σὺν τῇ δημοσιεύσει λοιπὸν τοῦ λόγου τοῦ κ. Κωτσάκη ἐκφράζεται ἐντονος ἡ ἀγανάκτησις τοῦ νοήμονος κοινοῦ τοῦ Ἀργοστολίου ἐπὶ τῇ προσγενομένη αὐτῷ ὕβρει καὶ ἀποδοκιμάζεται παράλογον καὶ θρασύτατον διάβημα, προῖον τύφου καὶ ἀμαθείας.

Οἱ μὴ παρερευθέντες ἐν τῷ ναῷ θέλουσι κρίνει ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ λόγου ἂν ὑπῆρχέ τι τὸ ὀπωσδήποτε δεικναιολογημένως προκαλέσαν τὴν διακοπὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου διὰ τῶν φράσεων « Παῦσε ἀναίσχυντε νὰ προκαλῆς ἐπανάστασεις ἐναντίον τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ ἐγὼ καὶ σὺ ὠρχίθημεν πίστιν !!

Ἀρχοῦντως ἰησοῦτικὴ διαγωγή!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ἐν Ἀργοστολίῳ, τῇ 20ῃ Μαρτίου, 1885.

Ὁ νεώτερος πολιτισμὸς ἑορτάζει σήμερον τὸ μεγαλύτερον γεγονός τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου, σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἢ νεωτέρα Ἑλλάς πανηγυρίζει σήμερον τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας.

Κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἑορτὴν, τῆς πολιτικῆς ἀναγεννήσεως τῆς Πατρίδος, ἡ νέα Ἑλλάς ἔρχεται σήμερον νὰ χαιρετίσῃ τὴν κοιτίδα αὐτῆς! Ἡ νέα γενεὰ ἔρχεται νὰ κλίνη γόνυ πρὸ τῆς Μεγάλῃς Γενεᾶς τοῦ 1821! Οἱ γονεῖς ἔρχονται ν' ἀρυσθῶσιν ὑψηλὰ καὶ γενναῖα διδάγματα πατριωτισμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως διὰ τοὺς υἱοὺς καὶ ἀναθρέψωσιν αὐτοὺς διὰ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ τῶν μεγάλων πολιτικῶν ἀρετῶν, αἵτινες αποτελοῦσι τὴν ῥώμην τῆς ψυχῆς καὶ τὸ σθένος τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος.

Μυστηριώδης καὶ ἁγία ἡμέρα, σύνθημα ἐθνικοῦ μαρτυρίου καὶ νίκης.

Ἐμαρτύρησεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ὁ νυμφίος τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐνίκησεν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου. Ἐμαρτύρησεν ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' ἐνίκησεν ἡ Πατρίς.

Πρὸ τῆς ἱεράς καὶ ἁγίας ταύτης ἡμέρας, ζοφερά πολιτικὴ νύξ κατεῖχε τὴν πατρίδα τῶν ἀρχαίων διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος!

Ἄλλ' ἔθνη ἔχοντα ἔνδοξον παρελθὸν καὶ μεγάλην ἱστορίαν, οὐδέποτε ἀπόλλυνται, οὐδέποτε ἀποθνήσκουσι. Καὶ ὅμως ἐὰν ρίψωμεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν λαῶν, θέλομεν παρατηρήσει ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτου ὀλοκλήρου ἐκαλύφθη ἐκ τῶν λειψάνων καὶ συντριμμάτων τῶν μεγαλύτερων καὶ ἰσχυροτέρων λαῶν οἵτινες κατώκησαν αὐτόν· ἐπομένως, ὁ βίος τῶν λαῶν, ἔχει καὶ οὗτος τέρμα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Τὰ ἔθνη ἀποθνήσκουσι φυσικῶς, ἐὰν ἐπαναστάσεις ἢ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ δὲν προκαλέσωσι τὸν βίαιον θάνατον αὐτῶν.

Ἄλλ' ἡ ἱστορία τῶν ἐθνῶν ἀποδεικνύει ὅτι οἱ λαοὶ καταστρέφονται προσέτι καὶ μάλιστα συνηθέστερον, εἴτε διὰ τῆς ἀπωλείας τῶν ἐθνῶν εἴτε ἐὰν οἱ λαοὶ ἐμεγαλύνθησαν, εἴτε διὰ τῆς ἀπω-

λείας τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος ὅπερ ἀποτελεῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔθνος.

Ὅταν ἡ ἀπώλεια αὐτῆ συντελεσθῆ, τὸ πολυτιμότερον τῶν στοιχείων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν ἐθνικότητα, ὁ πατριωτισμὸς, δὲν ἀνευρίσκειται πλέον· χαλαροῦται καὶ κυμαίνεται, διότι οὐδεμίαν ἔχει βάσιν· δὲν ὑπολείπεται αὐτῷ πλέον ἢ ἡ γῆ τῶν προγόνων αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ πατρίς, δὲν ὑπάρχει ὁλόκληρος εἰς τὸ ἔδαφος· ὑπάρχει κυρίως εἰς τὰ ἦθη, εἰς τοὺς θεσμοὺς, εἰς τὴν ὀρησκείαν, εἰς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις.

Ἐὰν ἔθνος τὸ πάλαι μέγα, ἐνδοξον, καὶ ὅπερ ἐφώτισε τὸν κόσμον, μετὰ προαιώνιον δουλείαν, κατόπιν πληθῆος ἐπαναστάσεων καὶ ἐπιμιξιών, αἵτινες ἐπὶ δισχίλια ἔτη ἀνέμιξαν τὸ αἷμα αὐτοῦ τῷ αἵματι πολλῶν φυλῶν ξένων ἢ ἐχθρῶν, μακρᾶς δουλείας τὰς ἀλύσεις συντρίβῃ, δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι θέλει ἀναφανῆ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ κόσμου σκηνῆς περιβεβλημένων τὴν λαμπρὰν καὶ περικαλλῆ στολὴν τῶν τύπων τῆς προτέρας αὐτοῦ εὐκλείας καὶ δόξης;

Ἐὰν ὁ πλανήτης ἐν ᾧ οἰκοῦμεν ἦνε τὸ θέατρον διηγεσθῶν μεταμορφώσεων, οὐδεμία πραγματικὴ ἢ ὀλοσχερῆς ἔθνος ἢ λαοῦ ἀνάστασις εἶνε αὐτόθι δυνατὴ.

Ὅπως λαὸς τις ἀναφανῆ ὁ αὐτὸς, ἔπρεπε ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς γῆς, σὺν τοῖς θεσμοῖς οὓς καταλιμπάνει εἰς τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ τάφον.

Ἀλλὰ τὸ κῆμα τῆς ζωῆς, ὅπερ εἰς τὸν τάφον τὸ πᾶν παρασύρει, ὑπὸ ἄσημον χορτὸν καλύπτει τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλοφυΐας καὶ εὐτελεῖς τοῖς ἐρπετοῖς παρασκευάζει φωλεὰς διὰ τῶν συντριμμάτων τῶν μεγαλοπρεπῶν θόλων ἐν οἷς ποτε ἐκάπνιζεν ὁ λίβανος πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν καὶ ἡρώων!

Ὁ χρόνος, ὁ μέγας οὗτος νεωτεριστὴς, ὅστις οὐδενὸς φείδεται, δὲν ἀφίνει ἢ τὸν ἀμορφον σκελετὸν τῶν μεγάλων καὶ κραταιῶν μητροπόλεων, διδάσκων εἰς μὲν τὸν ἄνθρωπον τὴν ἐλαχίστην ἀξίαν τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ ὑπάρξεως, εἰς δὲ τὰ ἔθνη πῶς ταῦτα ἐξαφανίζονται, ὅταν ἀπολέσωσι τοὺς θεσμοὺς, τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, τὰς πολιτικὰς αὐτῶν ἀρετάς.

Ὅταν συνεπέα ἐμφυλίων καὶ διηγεσθῶν σπαραγμῶν, κατελύθησαν οἱ ὄφραιοι τῆς Ἑλλάδος θεσμοὶ καὶ ἐβύσαν αἱ πολιτικαὶ αὐτῆς ἀρεταί, τότε κυρίως αὐτῆ ὑπέκυψεν εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Ῥωμαίων καὶ πρὸ τεσσάρων αἰώνων, εἰς τὴν κατὰ τὴν τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἄλλ' ὅσον ὀλεθρία καὶ ἂν ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἐθνικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωὴν, ἢ ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατὰκτησις καὶ ἢ ἀκόλουθος δεινὴ καταπίεσις δὲν ἐπήγαγεν ὅμως τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ θάνατον.

Οἱ Ἕλληνες ὑπέκυψαν εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Τούρκων, ἀλλ' οὐδέποτε ἀνεγνώρισαν αὐτὴν· ὑπεχώρησαν εἰς τὴν βίαν, ἀλλ' οὐδέποτε ἡ βία ἠδυνήθη νὰ νομιμοποιηθῆ παρ' αὐτοῖς.

Ἐνῶ, πανταχοῦ τῆς γῆς, οἱ δορυάλωτοι λαοὶ συνεχωνεύθησαν τοῖς κατακτηταῖς, καὶ πάντες οἱ βάρβαροι λαοὶ, Οὐνοὶ Γότθοι Βάνδαλοι, οἵτινες κατέκλυσαν τὴν Εὐρώπην, ἀπετέλεσαν ὁμοιόμορφον κοινωνικὸν φύραμα, μετὰ τῶν δορυκτῆτων λαῶν, οἱ Ἕλληνες διετήρησαν καὶ διέσωσαν ἐκ τοῦ κατακλισμοῦ τῆς δουλείας καὶ βαρβαρότητος καὶ γλῶσσαν καὶ ὀρησκείαν καὶ ἦθη, τὰ ζωτικὰ στοιχεῖα τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ὑπάρξεως.

Ἡ Ἑλλάς, καὶ ἐντὸς τῶν σιδηρῶν τῆς δουλείας σπαργάνων δεσμῶτις, οὐδέποτε ἔπαυσεν ἐλευθέραν ποθοῦσα ζωὴν. Ἐὰν ἡ ἰδέα τῆς πατρίδος δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὑπῆρχε ζωηρὰ εἰς πάντα τὰ πνεύματα καὶ τὴν καρδίαν τῶν Ἑλλήνων αἰετοῦ θερμαίνουσα ἐμελλε θάττον ἢ βράδιον νὰ διαλύσῃ τὰ ζοφερὰ τῆς δουλείας ἐρέβη.

Οἱ πόλεμοι, οὓς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς αἱ Χριστιανικαὶ δυνάμεις ἐπεχείρησαν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, πολλάκις ἀνερρίπισαν τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ ὄνειρα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν οἰκτρὰν καὶ ὀλεθρίαν ἔκβασιν τῆς ἐν ἔτει 1770 ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Ὀρλώφ ἐν Πελοποννήσῳ ὑποκινηθείσης ἐπαναστάσεως, καθ' ἣν, ἕξαλλοὶ οἱ Ἕλληνες ἤραντο τὰ ὄπλα πρὸς ἀπολευθέρωσιν τῆς πατρίδος, ἐὰν δὲν διέγνωσαν ὅτι νέφ' ἴσως κατακτητῆ συνεμάχουν, σκληρὸν ὅμως μάθημα ἐφεξῆς ἐδιδάχθησαν ὅτι οἱ σύμμαχοι δὲν εἶνε πάντοτε εἰλικρινεῖς ἢ ἀφιλοκερδῆς τῶν δούλων λαῶν φίλοι, καὶ ὅτι εἰς τὰς ἀσθενεῖς μὲν ἀλλ' ἠνωμένας αὐτῶν δυνάμεις ἔπρεπε νὰ ζητήσωσι τὰ μέσα ὅπως ἀποσείσωσι τὸν ζυγὸν τῶν τυράννων.

Κατὰ τὴν πολυθρύλλητον ἐκείνην Ἐπανάστασιν, οἱ Ἕλληνες ἐθυσιάσθησαν καὶ οἱ βάρβαροι σκληρῶς κατ' αὐτῶν ἐξεδικῆθησαν ἐπὶ τῆ καταστροφῇ τοῦ στόλου αὐτῶν τὸν ὅποιον ἐν

Κρήνῃ ἐπυρπόλησαν οἱ Ῥώσοι.

Ἐπειὶ τῶν εἰκοσι γιλιᾶδων Ἑλλήνων κατέφυγον εἰς τὴν Ἑ-

πτάνησον καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες ὡς δούλοι ἐπωλήθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς!

Τότε δὴ τοὺς ὤμους τοῦ Μωάμεθ πιστοῦς, σκληροτέρους κατέστησε μαινομένης ἰσχύος ἢ μέθη, πῦρ δὲ καὶ σίδηρος καὶ σφαγὴ καὶ αἷμα ὑπῆρξαν ἔκτοτε τὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικος τῶν ἀγρίων κατακτητῶν!

Τέφραι! καὶ σωροὶ κεφαλῶν ἀνθρωπίνων ἐκάλυψαν τὴν δύστηνον Πελοπόννησον, εἶδεχθῆ μνημεῖα τῆς θηριωδίας τῶν τυράννων! Τρόπαια ἐπίσης φρικαλέα ἠγέροθησαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Μολδαυίας καὶ Βλαχίας! Οἱ βάρβαροι ἐπίστευον ὅτι διὰ τῶν ὠμοτήτων καὶ στυγερῶν τούτων μέσων, ἠδύνατο γὰ ἐμπνεύσωσι τὸν τρόμον καὶ τὴν φρίκην εἰς τὰ τέκνα τῶν θυμάτων τῆς ἀπηνοῦς αὐτῶν μανίας. Ἀλλὰ, τούναντίον συνέβη ἀνερρίπισαν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα καὶ τρομερὸν ἐξῆψαν τὸ αἶσθημα δικαίας καὶ ἱεράς ἐκδικήσεως καταδυναστευομένου λαοῦ!

Οἱ ὑπὸ τοῦ χρόνου λευκανθέντες σωροὶ τῶν ὄστων τῶν ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν δημίων πεσόντων πατέρων, ὄσημέραι ὑπεμίμνησκον τοῖς υἱοῖς ὅτι, οὐδὲν σημαίνει ἡ ἀπώλεια μάχης ἢ μαχητῶν, ἐνόσω ζῆ ἢ Πατρίς, καὶ ὅτι τὴν τύχην αὐτῶν, ἐπρεπεν αὐθις ν' ἀναθέσωσιν εἰς τὴν τύχην τῶν ὄπλων.

Ἀπὸ τῆς αἱματηρᾶς ἐκείνης καταστροφῆς, μακρὰ σιγὴ πολιτικοῦ θανάτου ἐβασίλευεν εἰς τὴν Πατρίδα τοῦ Σωκράτους καὶ Περικλέους, τοῦ Δημοσθένους καὶ Μιλτιάδου.

Ἀπὸ τοῦ ὕφους τῶν μνημείων τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας, ἀπὸ τοῦ Παρθενῶνος καὶ τῆς Πνυκὸς καὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης, δὲν ἠκούετο πλέον ἡ ἀπαισία ὠρυγῆ καλοῦσα τὰς ὀρδὰς τῶν βαρβάρων εἰς τὸ τέμενος τοῦ Μωάμεθ!

Ὅποια κατάπτωσις τῆς Πατρίδος! ὅποια Ἐθνικὴ παρακμὴ!

Ἐὰν ὅμως ἡ πρόοδος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἦνε κοινὴ τῆς ἀνθρωπότητος κτῆσις, αἱ ταραχαὶ τοῦ 16 αἰῶνος καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν προκύψασα πρόοδος, γεννήματα τῶν σχολαστικῶν συζητήσεων καὶ ἐριδῶν, τῶν διδασκῶν τῶν Σχολείων καὶ τῶν θεολογικῶν ἐργασιῶν τῆς Σερβόννης, ὑπέβαλλαν πρὸ θεῖον τοῦ Προμηθέως πῦρ, ὅπερ ὑπὸ τοῦ δαιμονίου πνεύματος τοῦ Rousseau καὶ τοῦ Voltaire ἀναρριπισθὲν καὶ ἀπὸ τῆς Σχολῆς τῆς Σερβόννης ὄσημέραι ἀναθρῶσκον καὶ τὰς ζωτικὰς ἀκτίνας τοῦ φωτός τῆς ἀληθείας πανταχοῦ τοῦ κόσμου ἐκπέμπον, παρεσκευάσε

τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν, ἐκ τῶν αἰμοφύρτων κόλπων τῆς ὀποίας ἐξελθὼν τὸ θεσπέσιον τοῦ χριστιανισμοῦ κήρυγμα,

Ἐλευθερία, Ἰσότης, Ἀδελφότης, καθιέρωσε νέας Πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ ἀνέγραψε τ' ἀπαράγραπτα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὴν ἐπικράτησιν δὲ τοῦ θεῖου τούτου κηρύγματος, ὀφείλεται σήμερον τῆς ἀνθρωπότητος ἡ Παλιγγενεσία, ἣτις εὐλόγως δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ περιφανεστέρα νίκη καὶ ἡ μεγαλητέρα κατάκτησις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Ἡ μεγάλη αὕτη ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ μεταρρύθμισις, διὰ τῆς βαρυηχοῦς σάλπιγγός της, ἐξεγείρασα ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ μακροχρονίου ληθάργου καὶ ἄρχοντας καὶ λαοὺς ἀρχομένους, διεκήρυξεν εἰς πᾶσαν τὴν ὑψηλίον τὰ δικαιώματα τῶν λαῶν καὶ ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἄρχοντας ὅτι ἡ κατάχρησις τῆς ἐξουσίας, ἡ σκοτοδίνη τῆς ἰσχύος καθίσταται μάχαιρα ἀμφίστομος κατ' αὐτῶν στρεφομένη.

Τὸ μέγα τοῦτο καὶ διαπρύσιον τῆς Ἐλευθερίας κήρυγμα, ἀκουσθὲν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐξύπνισεν ἐν τῷ στήθει τῶν Ἑλλήνων πόθους ἱερούς, ἀπὸ πολλοῦ κοιμωμένους καὶ ἀνεζωπύρησεν ἐθνικὰς ἐλπίδας.

Ἀἴφνης, τὴν ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ὀρλώφ βασιλεύουσιν ἐν τῷ ἔθνει σιγὴν τῆς δουλείας, διαδέχεται νέα ζωὴ, ἐρχομένη ἐκ τῆς περιφερείας εἰς τὸ κέντρον, ἐκ τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία ἣτις περὶ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου αἰῶνος, γιγαντιαίας ἐπεχείρησε προόδους καὶ εὐχερεστέραν κατέστησε τὴν πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης κοινωνίαν τῶν Ἑλλήνων, ἡ ἐντεῦθεν προελθοῦσα βελτίωσις τῆς οικονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως καὶ ἡ παραδοχὴ νέων διδακτικῶν μεθόδων, ἀνέφλεξαν τὴν φιλομάθειαν αὐτῶν καὶ ἀνηρέθισαν πάντας εἰς συντονωτέραν πρὸς τὸ ποθοῦμενον ἐνέργειαν.

Ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι, πιστοὶ εἰς τὰ συντηρητικὰ τῆς ἀμαθείας δόγματα καὶ τυφλοὶ τοῦ πεπρωμένου ὀπαδοὶ, διέμενον στάσιμοι, οἱ Ἕλληνες, εὐρὺ διήνοιγον τὸ στάδιον τῆς Πολιτικῆς αὐτῶν ἀποκαταστάσεως, διὰ μέσου ἀκαταμαχῆτων προσκομμάτων καὶ ἀπειρῶν κινήσεων.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΛΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΣ
Ἡ νῆσος Πάρος, τὰ Ἰωάννινα, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Σμύρνη, ἡ Βουκουρεστίον, αἱ Κυθωνίαι, ἡ Χίος, ἡ Δημητζίανα ὑπῆρξαν τσσαῦται φωτοβόλοι ἐστίαί, διαχέουσαι πανταχοῦ τῆς

Ἑλληνικῆς γῆς, τηλαυγείς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης ἀκτίνας, εἰς τὴν λάμπριν τῶν ὁποίων ἔδυεν ἡ ἡμισέληνος πέραν τοῦ ὀρίζοντος τῆς Ἑλλάδος!

Ἀείμνηστοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους διδάσκαλοι! Ἡ μνήμη ὑμῶν θέλει ζῆσει ἐν εὐλογίαις ἐνόσφζῃ ἡ Ἑλλάς καὶ ζῆ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Ἑλλήνων τῆς εὐγνωμοσύνης τὸ αἶσθημα!

Ἡ Ἑλλάς, οὐδέποτε θέλει λησμονῆσει τὰ ὀνόματα τοῦ Νικολάου Μαυροκορδάτου, τοῦ Δανιὴλ Κεραμέως, τοῦ Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρεως, τοῦ Ρήγα Φεραίου, τοῦ Βάμβα, τοῦ Κοραῆ, προσέτι δὲ τῶν Ζωσιμῶν καὶ Καπλάνων, οἵτινες διὰ τῆς διατηρήσεως βιβλιοθηκῶν, τυπογραφείων καὶ ἐφημερίδων παρεσκεύασαν τὴν Πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς Πατρίδος!

Ἐκτοτε, αἱ λέξεις Πατρίς, Νόμος Ἐλευθερία, ἐξύπνιζον ἐν τῇ ψυχῇ τῶν Ἑλλήνων τὰς εὐγενεστέρας ιδέας. Ἐπομένως, αἰσθήματα, μίσση, ἐθνικαὶ ἐλπίδες, ὄρειναι ὑπάρξεις, ἄσματα πλήρη ἡρωϊσμοῦ καὶ μελαγχολίας, ἐνόπλοι κατὰ τῆς τυραννίας ἀντιστάσεις, τὰ πάντα ἀνήγγελλον καὶ ὠμολόγουν τὴν ἀκάθεκτον καὶ ὀργῶσαν τοῦ ἔθνους ῥοπὴν πρὸς τὴν Πολιτικὴν αὐτοῦ ἀναγέννησιν.

Ἐν τούτοις, ἡ σωτήριος αὕτη κατεύθυνσις, αἰετοῦ ὑπὸ ἀπειρῶν παρεμποδιζομένη προσκομμάτων, δὲν ἠδύνατο νὰ συγκινήσῃ καὶ παρορμήσῃ αὐτῆμερον τὴν ὀλομέλειαν τοῦ ἔθνους.

Μόνη ἡ ὕλική ἐποψίς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων δὲν εἶναι δυσχερῆς καθ' ὅτι, τὰ ὕλικά συμφέροντα ἀναπτύσσονται μοιραίως καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐποχὴν ἔχει ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος ν' ἀγωνισθῇ τοσοῦτον ὥστε ν' ἀνυψωθῇ εἰς τὴν περιωπὴν τῆς ὕλικῆς εὐημερίας. Τοῦλάχιστον δὲν ὑπάρχει ἐπανάστασις ἐν τῷ κόσμῳ ἧτις ἐγένετο χάριν μόνης τῆς κατακτῆσεως ταύτης. Ἀλλὰ, πόσαι θυσίαι ἀπαιτοῦνται, ὅπως ἡ κοινωνία χωρήσῃ ἐν βῆμα εἰς τὴν πρόοδον τῶν φώτων, εἰς τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὸν πολιτισμόν;

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν διαδοχικῶς πάσας τὰς ἐπαναστάσεις, παρατηροῦμεν ὅτι αἱ μεγαλείτεροι προὔθενον νὰ μεταβάλωσι τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον. Ἐὰν ἡ μεταβολὴ τῶν πραγμάτων δὲν εἶναι δυσχερῆς, ἡ μεταβολὴ ὁμως τῶν αἰσθημάτων, ἡ ἀπόκτησις νέων ιδεῶν, ἡ νέας τινὸς θεωρίας τοῦ βίου, ἐστὶ μέγα

πρόβλημα τοῦ ὁποίου ἡ λύσις πρόκειται εἰς τὴν γόνιμον ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Αἱ νέαι ιδέαι ὅπως μεταβάλωσι τὴν τύχην ἔθνους τινὸς καὶ καταστῶσιν ἐν κρίσιμοις καιροῖς ἡ ἀφορμὴ ἐπαναστάσεων, δι' ὧν ὁ λαὸς ἀποκαθίσταται εἰς τὴν προτέραν πολιτικὴν αὐτοῦ ὑπαρξιν, ἀνάγκη ὅπως ὁ λαὸς ἐμοφορηθῇ ἐκ τῶν ιδεῶν τούτων, πρέπει αἱ ιδέαι αὗται ν' ἀναβιθασθῶσιν εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ αἰσθήματος, τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, τῆς πεποιθήσεως, τῆς πίστεως. — Ἀπαιτεῖται ἡ δρῶσα ἐνέργεια τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἧτις ἐστὶν ἡ ζῶσα καὶ ἐνεργὸς ἔκφρασις τῆς θείας Προνοίας ἐπὶ τῆς τύχης τῶν λαῶν, καθ' ὅτι τὰ ἦθη, τὰ φρονήματα μάλλον, ἢ οἱ θεσμοὶ ἐξασφαλίζουν τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας τῶν ἐθνῶν.

Τὴν ἀνάγκη ταύτην τῆς πολιτικῆς τοῦ ἔθνους κατηχέσεως, γενναῖοι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους λογάδες καὶ ἀκάματοι τῆς θρησκείας ἀπόστολοι, εὐθέως συναισθανθέντες, τὴν κατάλυσιν ἐναγοῦς τυραννίας μαχαιροφόρων κατακτητῶν, εὐφύχῳ θράσει βουλευόνται καὶ ἀποφασίζουσι καὶ σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν ἱερόν τοῦτον ἀγῶνα προσηλυτίζουσιν.

Ἡ ἐν ἔτει 1814 ἐν Βιέννῃ ὑπὸ διακεκριμένων Ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων ἰδρυθεῖσα Ἐταιρία τῶν Φιλομούσων ἔ τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἀνατροφὴν παρεσκεύασα καὶ, ἡ βραδύτερον συγκροτηθεῖσα Φιλικὴ Ἐταιρία τὴν πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς πατρίδος ἀναδεχθεῖσα ἐπὶ ἐνδόξου συναντῶνται πεδίου. Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρης συμμαχίαν συνομολογοῦσιν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος!

Ἡ γόνιμος τότε τοῦ χρόνου πρόοδος καὶ ἡ δύναμις τῶν πραγμάτων ἦσαν τοιαῦται, ὥστε αἱ ιδέαι ἐδέσποζον καὶ οὐχὶ τὰ πρόσωπα!

Τὰ πάθη καὶ τὰ αἰσθήματα, αἱ φιλοδοξίαι καὶ τὰ μίσση, καθίσταντο σύμβολα πίστεως· ἀπέσπων τὰ πρόσωπα ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ ἐξῆπτον τὸ αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ, μέχρι τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τῆς αὐταπαρνήσεως, τῆς θυσίας! Πᾶσα καταστροφή ἐγέννα τὸ σπέρμα τῆς νίκης! Τὸ παράδειγμα τοῦ Ρήγα καὶ τοῦ Γρηγορίου κατέκτα τὸν κόσμον.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ ἡ πελάγιον κῦμα, τοῦ μάρτυρος Ρήγα, τὴν ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ ἀποκρίθη, ἐπὶ τῆ ἀνδρείῳ, πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος μα

χητῶν ἐξεγείρει, ἢ μήπω πνιγείσα, ἀλλὰ ζῶσα εἰσέτι τοῦ Φεραί-
ου φωνή.

«Καλλήτερα, μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωῇ»,
» Παρὰ σαράντα χρόνους σκλαβιά καὶ φυλακῆ!»

Καί, ἀπὸ ἄκρου ἕως ἄκρου τῆς Ἑλλάδος ἀντηγεῖ ἡ πανελ-
λήνιος κραυγὴ.

ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε,
Ἐλευθεροῦτε Πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας γυναῖκας,
Θεῶν τε πατρῶων ἔδη, θήκας τε προγόνων.

Νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγῶν.

Ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος συνταράσσουσα τὰ πνεύματα καὶ τὰς
καρδίας τῶν λογάδων τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους συγκινοῦσα, συν-
ταράσσει πᾶσαν τὴν Ἑλληνικὴν γῆν· τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος
σαλεύεται ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν κατακτητῶν ὡς ἠφαιστειον,
ἐκρηξιν ἀναγγέλλον.

Ἰδοῦ, ἀνατέλλει ἡ ἱερά καὶ ἁγία ἡμέρα τῆς ΚΕ' Μαρτίου τοῦ
1821, καὶ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελί-
ζουσα, χαιρετίζει ἄνδρας ἐλευθέρους!

Ὁ ἥλιος αὐτῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας τοῦ ἔτους καθ' ἣν, πρὸ
αἰῶνων δεκαοκτῶ εἶχεν εὐαγγελισθῆ τὸ ἀνθρώπινον γένος τὴν
ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου σωτηρίαν του, ἐπιλάμ-
φας εἰς τὴν Ἑλλάδα, εὐηγγέλισεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν γένος τὴν
ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς δυναστείας ἐλευθερίαν του.

Ἀλκίφρων καὶ ἀείμνηστος τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους Λευΐτης
ὁ Γερμανος, τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ ἐν τῇ Μονῇ τῆς Ἁγίας
Λαύρας ἀναπεταννύει, καὶ, σύμπασα ἡ Ἑλλὰς ἐκ θεμελίων ἀνα-
τιναχθεῖσα ἀποτινάσσει τὸν ζυγὸν τῶν βαρβάρων!

Μυριάδες πολλαὶ Χριστιανῶν, ἀπὸ τεσσάρων αἰῶνων ὑπὸ
βαρὺν ζυγὸν πιεζόμενοι ἐχαιρέτισαν τὸν ἥλιον τῆς ἡμέρας ἐ-
κείνης πλήρεις ἐνθουσιώδους χαρᾶς! Ἡ Ἑθνικὴ ἐξέγερσις, ὡς
πῦρ φλογερὸν, τὰς σκληρὰς τῆς δουλείας κατακαίει ἀκάνθας καὶ
νικηφόροι δάφναι ἀναβλαστάνουσιν ἐπὶ τοῦ κλασικοῦ τῆς Ἑλ-
λάδος ἐδάφους, δι' ὧν αὕτη, ἐνδόξους τάφους μεγάλων ἡρώων
καλεῖται νὰ στέψη.

Ἡ Νίκη, ἐπὶ τοῦ Θριαμβευτικοῦ αὐτῆς ἄρματος τὴν Ἐλευθε-
ρίαν φέρουσα, εὐαγγελίζει πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὴν Ἑθ-
νικὴν ἡμῶν Παλιγγενεσίαν.

Ἄλλ' ὁ μέγας καὶ ἱερός ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος ἀ-
γῶν, ὀλίγων πρὸς πολλοὺς, ἀόπλων πρὸς ὀπλισμένους, ἀδυνά-
των πρὸς ἰσχυροὺς, ἀγῶν δεινὸς περὶ ζωῆς καὶ θανάτου ὀλοκλή-
ρου τοῦ Γένους, ἐξακολουθεῖ, πῦρ δὲ καὶ σίδηρος ἐφ' ἑπτὰ ὀλό-
κληρα ἔτη νέμονται τὴν Πατρίδα, πτώμασι δ' ἀνδρῶν ἐλευθέ-
ρων καὶ βαρβάρων κατακτητῶν τὴν γῆν τῶν ἡρώων καλύπτου-
σι. ἀλλὰ βῆμα πρὸς βῆμα τὸ δυσπρόνητον ἔθνος διεκδικεῖ ἐλευ-
θερίαν, πατρίδα, θρησκείαν τιμὴν καὶ καθῆκον!

Εἰς τὴν ἡρωϊκὴν δὲ καὶ αἱματηρὰν ταύτην πάλην, τίθησι τέρ-
μα ἡ ὑπὸ τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐν Πύλῳ καταστροφή τοῦ
στόλου τῶν βαρβάρων, καθ' ἣν, μεταξὺ καπνοῦ, φλογῶν καὶ κα-
τακλισμοῦ πυρὸς, φοβερός παρίσταται τοῦ ὀλέθρου ὁ δαίμων
καὶ πλουσίαν βορὰν εἰς τὰ κύματα τῆς Πύλου ἐξακισχίλια πτώ-
ματα Μουσουλμάνων παρέχει.

« Ὑπτιοῦτο δὲ σκάφη νεῶν
» θάλασσα δ' οὐκ' ἔτι ἦν ἰδεῖν
» ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν·
» ἀκταὶ δὲ χοιράδες τ' ἐπλήθυον,
» φυγῆ δ' ἀκόσμῳ πᾶσα ναῦς ἠρέσσετο,
» ὅσαι περ' ἦσαν βαρβάρου στρατεύματος
» τοὶ δ' ὥστε θύνους ἢ τιν' ἐχθύων βόλον
» ἀγαῖσι κωπῶν θραύσμασι τ' ἐρειπίων
» ἔπαιον, ἐρράχιζον, οἰμωγῆ δ' ὁμοῦ
» κωκύμασι κατεῖχε πελαγίαν ἄλα,
» ἕως κελαινῆς νυκτὸς ὅμῳ ἀφείλετο.»

(ΑἰΣΧΥΛΟΥ ΠΕΡΣΛΙ)

Ναυαγίων δὲ σκάφη καὶ πτώματα νεκρῶν ὑψούμενα, ἐκάλυ-
λυπτον τὴν θάλασσαν καὶ τὰς ἀκτάς· πᾶσα δ' ἐκ τῆς βαρβάρου
στρατιᾶς διασωθεῖσα ναῦς, ἀκόσμον φυγὴν ἐτρέπετο. οἰμωγῆ δ'
ὁμοῦ καὶ κοπετοὶ καὶ βαρβάρων ἰαχαί, τὸ πελάγιον κύμα ἐπλή-
ρουν ἕως οὗ παρῆλθεν ἡ κελαινὴ νύξ.

« Ζεὺς τοι κολαστὴς τῶν ὑπερκόπων ἄγαν·
» φρονημάτων ἔπεστιν, εὐθυνοσ βαρύς »

Βαρβαρὸν δ' οὕτω καὶ τιμωρὸς ἡ θεία δίκη ἐπῆλθε, κατὰ βαρ-
βάρου καὶ ἀλαζόνος τυραννίας, ἥτις ἐπὶ τέσσαρας ὀλοκλήρους
αἰῶνας κατεδυναστεύσε τὴν Πατρίδα τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.
Εἰς τὸν χρότον τῶν πυροβόλων τοῦ συμμαχικοῦ στόλου, ἡ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΜΕΣΣΗΝΩΝ

Σαλαμίς χαιρετίζει τὴν Πύλον, ἐπὶ τῷ ὀλέθρῳ τῶν νέων Περσῶν, ἡ δὲ μεγάλη τοῦ Θεμιστοκλέους σκιά, σιριτῶσα ἐκ τοῦ τάφου, αἰμύνηστον φιλέλληνα τὸν Κοδριγκτῶνα ἀνακηρύττει.

Ὁ βροτολοιογὸς κρότος τῶν πυροβόλων τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐν τῷ λιμένι τῆς Πύλου, κατὰ τὴν ἀξιωματημὸνευτον, ἡμέραν, τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1827, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν κόσμον τὴν πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ συνετρίβη ἡ ναυτικὴ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ ἡμισέληνος ἀπημαυρώθη ὑπὸ τῆς ἡλιοφανοῦς λάμπειως τοῦ σταυροῦ, συμβόλου Ἐλευθερίας καὶ Νίκης!

Ἐὰν ἡ ἐρμηνεία τῶν πρὸς τὸν Κοδριγκτῶνα ὀδηγιῶν τοῦ φιλέλληρος Κάνιγκ « ἐν ἀνάγκῃ δύνασθε νὰ καύσητε ὀλίγην πυρίτιδα » ὑπῆρξε τὸ σύνθημα τῆς καταστροφῆς τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου, δικαίως ἡ Ἑλλὰς ἴσθη καὶ πρὸς τὰς τρεῖς εὐεργετίδας δυνάμεις εὐγνωμοσύνην ὀφείλει.

Ἡ ἐν Πύλῳ ὑπὸ τῶν Χριστιανικῶν δυνάμεων καταστροφὴ τοῦ στόλου τῶν βαρβάρων, συνεπλήρωσε τοὺς κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας τῶν γενναίων τοῦ ἔθνους προμάχων καὶ αἰμύνηστων φιλελλήνων, οἷς σεμνὸν στέφανον δόξης καὶ τιμῆς ἀπονέμει σήμερον ἡ εὐγνωμοῦσα Πατρίς!

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821, πρωτότοκος θυγάτηρ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, προιοῦσα ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ἐθνικῆς κυριαρχίας, ἀνέκτησε τὴν Πολιτικὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος· καὶ τὸ δόγμα τοῦτο τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, κατὰ τὸν ἱερὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος ἀγῶνα, κατέστη ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία, καὶ δύνатаί τις εἰπεῖν, ἡ σὰρξ καὶ τὰ ὀσῆα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη ἐξέγερσις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐκπροσωποῦσα τὴν ὑψηλοτέραν ἰδέαν τῆς Πατρίδος!

Ὅ,τι δὲ χαρακτηρίζει τὴν ἐνδοξὸν γενεάν τοῦ 1821, εἶνε ὅτι δὲν ἐξῆσεν ἡ διὰ μεγάλα ἔργα καὶ διέφυγε τὴν τύχην τῆς ἐφημέρου φήμης.

Τὸ κλέος καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐστὶν ὅτι καταλείποντες μετὰ θάνατον, τὸ ἀγώγιμον μέρος τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, ἀναφαίνονται χωροῦντες εὐθὺ εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς ἀθανασίας!

Ἴδου οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς μεγαλουργοῦ ἐκείνης ἐποχῆς!

οἱ μύσται καὶ πατέρες τῆς νέας γενεᾶς, οἵτινες διὰ τοῦ ξίφους καὶ τοῦ αἵματος αὐτῶν ἔγραψαν τὴν ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος!

Εἰς τὰς δέλτους τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, τοσοῦτον μεστῆς μεγαλείου καὶ δοκιμασιῶν, τὰ ἄλλα ὀνόματα καθίστανται μοιραῖα λάφυρα ἐφημέρου φήμης· ἐκλείπουσι διὰ τοῦ χρόνου καὶ σχεδὸν ἀπόλλυνται εἰς τὸ ἀχανές τῆς λήθης! ἀλλ' ἐκεῖνοι, ὧν τὰ ὀνόματα συνδέονται τῇ μεγάλῃ δόξῃ καὶ ταῖς μεγάλαις περιπετείαις τῆς Πατρίδος, μεταβαίνουνσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, καθίστανται σύνθημα καὶ σημαία ἐθνικοῦ μεγαλείου καὶ ἐκπροσωποῦσι τὴν Πατρίδα!

Καὶ τί ἄλλο εἶνε ἡ τιμὴ, ἣν ἀπονέμομεν σήμερον τοῖς γενναίοις τοῦ ἔθνους προμάχοις, ἡ ἀποθέωσις αὐτῆς τῆς Πατρίδος;

Πρὸ τῶν μεγάλων τούτων ἀναμνήσεων ἢ τῶν ἐνδόξων τούτων ἀνδρῶν, ἡ ἑορτὴ αὕτη οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς ἄλλας ἑορτάς· δὲν ἀνήκει εἰς ὀλίγους ἢ πολλοὺς· εἶνε πολυτιμὸν κτῆμα τῆς Πατρίδος! Ἐορτάζοντες τὴν 25 Μαρτίου 1821, πανηγυρίζομεν τὴν ἀθανάτον ἐποχὴν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας.

Προσφιλῆς πανελλήνιος νεότης! ἀειθαλῆς τῆς Πατρίδος ἐλπίς!

Ἐὰν τὸ παρελθόν, πρέπη νὰ χρησιμεύῃ ὡς κανὼν καὶ ὑπογραμμὸς εἰς τὸ μέλλον, ἡ ἱερὰ ἀνάμνησις παρελθόντων ἀγῶνων, εἶνε ὡσαύτως τὸ ἐχέγγυον μελλούσης πάλης ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Κληρονόμοι ἐνδόξου καὶ εὐκλεοῦς παρελθόντος, πλήρεις θάρρους καὶ ἐλπίδος ἀτενίζοντες τὸ μέλλον, ἔχομεν καθῆκον ν' ἀποδείξωμεν ἔργῳ τὴν βαθεῖαν ἡμῶν ἀφοσίωσιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς θεσμοὺς καὶ τὴν ἀγάπην ἡμῶν πρὸς τὴν πατρίδα.

Ἡ μεγάλη αὕτη ἑορτὴ εἶνε ὁ ἱερὸς σύνδεσμος μεταξὺ τῆς μεγαλουργοῦ γενεᾶς τοῦ 1821, ἣτις ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε, καὶ τῆς νέας γενεᾶς, ἣτις ὅταν κληθῇ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς τιμῆς, θέλει πολεμήσει καὶ νικήσει.

Οἰωνὸς νέων νικῶν θέλει παρακολουθήσει τὴν ἐθνικὴν σημαίαν ὅταν τὸ καθῆκον καὶ ἡ τιμὴ ἀπαιτήσωσιν.

Ἡ ἱερὰ καὶ ἐνδοξὸς αὕτη ἡμέρα θέλει ζήσει αἰωνίως, ὑπομνήσκουσα εἰς τὰς μελλούσας γενεάς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει Ἑλ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ
ἐπιλαβῶς τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ Μεγάλου Ἡρώου

τῶν Γενναίων τῆς Πατρίδος Προμάχων· καὶ εἰς τὸ τάφου αὐτῶν, ἠδύνατο νὰ ἐκπέμψωσι φωνήν, πρὸ τοσούτου χρόνου σβεσθεῖσαν, ἤθελον εἶπεῖ ἡμῖν.

«Δὲν ὑπάρχει μέγα, μόνιμον, αἰώνιον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἢ τὸ καθήκον. Ὑπεράνω τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τοῦ θριάμβου, τῆς νίκης, ὑπεράνω καὶ αὐτῆς τῆς δόξης κείται ἡ θυσία. Διαμείνατε πιστοὶ εἰς τὰ παραδείγματα ἡμῶν· καὶ ἐξ ὅλων τῶν διδασκαλιῶν τούτων, διατηρήσατε ἐκεῖνο ὅπερ διδάσκει ὑμῖν ὅτι, μόνον διὰ τῆς ὁμοιοῦσας κατορθοῦνται τὰ μεγάλα ἔργα καὶ οἱ λαοὶ ἀναδεικνύονται ἄξιοι τῆς καταγωγῆς, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν παραδόσεων.

»Ἐὰν τὸ πνεῦμα τῆς διχονοίας, ἦνε ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Πατρίδος, ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος, δὲν ἀναγνωρίζει πολιτικὰς διαιρέσεις. Τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς ἢ ἡ διεκδίκησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἰδοὺ ὁ κληρὸς τῆς Νέας Γενεᾶς καὶ ἡ Πολιτικὴ Διαθήκη τῆς Γενεᾶς τοῦ 1821.»
Ἱεραὶ σκιαὶ τῶν Γενναίων τῆς Πατρίδος Προμάχων! Ἀθάνατοι ψυχαὶ τῶν μαρτύρων τοῦ 1821!

Δέχθητε εὐμενῶς τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, τὰς ὁποίας σύμπασα ἡ Ἑλλὰς ὡς θυμίαμα καὶ φόρον αἰδίου ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, ἀπευθύνει σήμερον πρὸς τοὺς ἐνδόξους αὐτῆς ἐλευθερωτὰς!

Αἱ ἱστορικαὶ αὐταὶ ἀναμνήσεις τῶν Μεγάλων καὶ ἐνδόξων ἡμερῶν τῆς Πατρίδος, τὰς ὁποίας ὑπομιμνήσκει ἡ ἱερά καὶ ἁγία αὕτη ἑορτὴ, ἀναρριπίζουσαι τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα καὶ προκαλοῦσαι τοὺς εὐγενεστέρους παλμοὺς, εὐρύνουσιν ἤδη πάντων ἡμῶν τὰ στήθη ὅπως ἀναφωνήσῃ πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδιά,

«Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν Γενναίων τῆς Πατρίδος Προμάχων καὶ ἀειμνήστων φιλελλήνων!

Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἐν Λάλα πεσόντων ἀνδρείων!

Ζήτω ἡ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ 1821!

Ζήτω ἡ ΠΑΤΡΙΣ!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

